10. "Có" và "Là"

Có một cách để xác định xem mối quan tâm của chúng ta nằm trong vòng tròn nào là phân biệt giữa cái "có" và cái "là". Vòng tròn Quan tâm chứa đầy những cái "có":

"Tôi sẽ rất hạnh phúc khi có được một ngôi nhà và trả hết nợ ngân hàng..."

"Giá như tôi có một ông sếp không độc tài như vậy..."

"Giá như tôi có một ông chồng biết kiên nhẫn hơn..."

"Giá như tôi có những đứa con ngoạn ngoặn hơn..."

"Giá như tôi có được một tấm bằng đại học..."

"Giá như tôi có nhiều thời gian hơn cho bản thân ..."

Còn Vòng tròn Ảnh hưởng thì chứa đầy những cái "là". Tôi sẽ là người kiên nhẫn hơn, là người khôn ngoan, là người đáng yêu. Đó là sự tập trung vào tính cách.

Với những người bị động, suy nghĩ của họ luôn luôn hướng về những cái ở "bên ngoài". Chính suy nghĩ đó có vấn đề. Họ để cho cái nằm "bên ngoài" chi phối. Họ suy nghĩ theo mô thức "bắt đầu từ bên ngoài". Theo họ, cần phải thay đổi những cái ở ngoài trước khi thay đổi bản thân.

Còn quan điểm chủ động là thay đổi "bắt đầu từ bên trong". Bằng cách thay đổi như thế, chúng ta mới có thể gây ảnh hưởng tích cực đến cái bên ngoài.

Một trong những câu chuyện tôi thích nhất là câu chuyện trong kinh cựu ước, một phần của nền tảng Do Thái giáo. Đó là câu chuyện của Joseph, người đã bị những người anh em của mình bán làm nô lệ tại Ai Cập khi mới 17 tuổi. Bạn có thể hình dung ông ấy sẽ dễ dàng buông xuôi